

Afgørelser – Reg. nr.: 06579.00

Fredningen vedrører: Løndal Nederskov

Domme

Taksationskommissionen 05-11-1979

Naturklagenævnet

Overfredningsnævnet 31-07-1979

Fredningsnævnet 30-01-1978

Kendelser

Deklarationer

TAKSATIONSKOMMISSIONEN>

TAKSATIONSKOMMISSIONEN
VEDRØRENDE NATURFREDNING

REG. NR. 06579.000

ADRESSE:

AMALIEGADE 13, 1256 KØBENHAVN K

TLF. 01-11 95 65

Sag nr. 151. Fredning af et areal af Løndal Nederskov,
Them kommune, Århus amt.

Kendelse:

(Meddelt den 5. november 1979)

Overfredningsnævnets afgørelse af 31. juli 1979 om erstatning i anledning af fredningen af et areal af Løndal Nederskov i Them kommune, Århus amt, er påklaget til taksationskommissionen vedrørende naturfredning af ejeren, Løndal Skovbrug I/S.

Taksationskommissionen har den 29. september 1979 besigtiget det fredede areal.

Under besigtigelsen mødte ejeren ved skovrider Peter Bruun og bistået af landsretssagfører Jørn Hansen, Randers, og skovtaksator L. Nannestad, Det danske Hedeselskab, Viborg.

Som sagkyndig bistand for taksationskommissionen mødte skovrider P. Skarregaard, Thisted.

På ejerens vegne har landsretssagfører Jørn Hansen for taksationskommissionen nedlagt følgende erstatningspåstand:

1) tab ved drift af skovbrug under de

vilkår fredningsbestemmelserne giver	216.800 kr.
2. tab ved mistet adgang til udnyttelse af grusforekomster til eget forbrug på det fredede areal med deraf følgende forøgede transportomkostninger, kapitaliseret til	10.000 kr.
3. tab af jagtlejeværdi	15.000 kr.
	<hr/>
	241.800 kr.
	<hr/>

Endvidere påstås godtgørelse for sagsomkostninger, hvorved bemærkes, at Det danske Hedeselskab har fremsendt regning på 9.896,57 kr. incl. moms til ejeren for sagkyndig bistand under sagen.

Til brug for taksationssagen har skovtaksator Nannestad afgivet to erklæringer af 22. august og 19. september 1979, hvori det hedder:

Erklæringen af 22. august 1979:

"Nærværende erstatningsberegning er udarbejdet i henhold til den foreliggende afgørelse og er i øvrigt baseret på gennemgang af forholdene på stedet, samt på oplysninger fra gældende driftsplan og fra distriktet. Som det centrale tekniske og økonomiske grundlag er anvendt de, efter Plantagereguleringens "V-77"-program, udarbejdede aktuelle træarts- og bonitetsvise vente- og realiseringsværdier ved 4% p.a.

Det bemærkes at vældpartiet mod nordvest ikke er medtaget i denne opgørelse, der således omfatter i alt 4,25 ha svarende til afd. 81 a (del af), 66 a og 69 a.

Driftstabet som følge af fredningen er principielt opgjort

på grundlag af en vurdering af nedgangen i de fremtidige nettoudbytter, idet den af distriktet planlagte disposition for området er sammenlignet med den som fredningen dikterer.

Bortset fra et parti på ca. 0,5 ha med 70-80 årig bøg i den østlige del af det fredede areal, er der tale om fredning af en meget gammel bøgebevoksning, der efter distriktets erfaring næppe vil kunne holde længere end ca. 15 år endnu (jf. tidligere udtalelser i sagen). Af hensyn til særlig de yngre omliggende nåletræbevoksninger, vil det derfor være væsentligt allerede nu at iværksætte foryngelse af den gl. bøg. Distriktets påtænkte disposition for området svarer da også til en aktuel konvertering af bøgen til nåletræ, hvorved man i udstrakt grad kan reducere stormfaldsrisikoen, der om 15 år vil have et betydeligt omfang.

Det før omtalte yngre bøgeparti mod øst medtages dog ikke i foryngelsesplanen, da netop dette parti vil være velegnet som værnskovsbælte for de øst for liggende nåletræbevoksninger.

På grundlag af det her skitserede kan værdien af den fredede bøgebevoksning (før fredningen) opgøres som svarende til den øjeblikkelige realiseringsværdi (R_q sv.t. $(4,25 \div 0,50)$ ha) plus jordværdien ved den fremtidige nåletrædyrkning, her sat lig med rødgran, bon. 2 CMM (J_{RGR}). Idet der ikke kan forventes fremtidige, positive nettoudbytter efter fredningens iværksættelse, bliver det direkte driftstab som følge af fredningsservitutten således lig med $(R_q + J_{RGR})$ omfattende 3,75 ha. Hertil kommer et mere inddirekte driftstab som følge af den stormfaldsrisiko, der opstår i en del af de tilstødende nåletræbevoksninger, når bøgebevoksningen har mistet sin beskyttende effekt, hvilket som nævnt påregnes at indtræffe om ca. 15 år. Der vil på dette tidspunkt være tale om udpræget stormfaldsrisiko på i alt ca. 2,7 ha i de tilstødende bevoksninger, der på dette tidspunkt er gns. ca. 40 år gamle. Tabet opgøres som afbrudt produktion svarende til den

aktuelle venteværdi (V_q) minus realiseringsværdi (R_q) minus jordværdi (R_q) minus jordværdi (J_{RGR}). For at komme frem til nutidsværdien af dette tab, skal beløbet tilbagediskonteres i 15 år.

Idet der refereres til det foran fremførte, kan det direkte- og inddirekte driftstab vedrørende den fredede bøgebevoksning noteres som følger:

A. Direkte tab som følge af "bindingen"
på 3,75 ha gl. bøg.

$$R_q \text{ bøg} + J_{RGR} = 34.800 \text{ kr./ha}$$

for 3,75 ha..... 130.500 kr.

B. Inddirekte tab som følge af forventet stormfald om 15 år på i alt 2,70 ha i tilstødende nåletræbevoksninger, der om 15 år er gns. 40 år.

$$(V_q \div R_q \div J_{RGR}) \times 1,04^{\div 15} =$$

$$18.600 \times 0,55527 = 10.300 \text{ kr./ha}$$

for 2,70 ha..... 27.800 kr.

i alt 158.300 kr.

Det bemærkes, at nærværende tabsopgørelse kun omfatter de "centrale" driftstab som følge af den aktuelle fredning."

Erklæringen af 19. september 1979:

"Siden den, pr. 22. august d.å., udarbejdede primære erstatningsberegning, er det igennem nærmere drøftelser med Løndal Skovbrug besluttet at fremkomme med nærværende supplement

til erstatningsopgørelsen.

Idet der således refereres til beregningen af 22. august d.å., skal følgende noteres:

Det direkte driftstab er opgjort som sv.t. den øjeblikkelige realiseringsværdi (R_q) plus jordværdien ved den fremtidige nåletrædyrkning, som i den primære beregning er sat lig med rødgran, bon. 2 CMM (J_{RGR}).

I overensstemmelse med distriktets træartspolitik samt lokalitetens velegnethed til specielt nordmannsgrandyrkning, vil det imidlertid være realistisk at påregne ca. halvdelen af det "fredede areal" udnyttet til nordmannsgrandrift.

Opgørelsen af det direkte tab (pkt.A) bliver herefter:

$$R_q \text{ Bøg} + \frac{J_{RGR}}{2} + J_{NGR} = 50.400 \text{ kr./ha}$$

for 3,75 ha..... 189.000 kr.

Idet det inddirekte tab uforandret svarer til 27.800 kr.
bliver det centrale driftstab
herefter på i alt 216.800 kr.

Det bemærkes, at den anvendte kalkulationsrentefod vedr. J_{NGR} svarer til 12% p.a."

Taksationskommissionens bemærkninger:

Hvad angår erstatningen for tab ved driften af skovbruget, kan taksationskommissionen tiltræde, at opgørelsen sker efter den i de citerede erklæringer anvendte formel, der er i overensstemmelse med almindelig skovøkonomisk praksis. Kommissionen kan ligeledes tiltræde, at jordværdierne ved rød-

gran- og nordmannsgrandyrkning - således som det er lagt til grund i erklæringerne - sættes til henholdsvis ca. 11.000 kr. og ca. 40.000 kr. pr. ha. Derimod anser kommissionen den beregnede realiseringsværdi af de fredede bøgetræer på ca. 24.000 kr. pr. ha for at være for høj. Kommissionen lægger herved vægt dels på bogenes dårlige kvalitet, dels på at det efter fredningsbestemmelserne vil være muligt at skove en del af de gamle bøge - måske op imod halvdelen - for at fremme selvsåningen. Kommissionen finder derfor, at realiseringsværdien må sættes til 12.000 kr. pr. ha.

Med hensyn til erstatning for tab af muligheden for at dyrke nordmannsgran bemærkes, at det efter kommissionens skøn ikke ville være god driftsøkonomi at anvende mere end 10% af ejendommens samlede areal på ca. 927 ha til dyrkning af pyntegrønt. Da denne dyrkning uden vanskelighed ville kunne ske uden for det fredede areal, er det tvivlsomt, om ejendommens indtægter ved dyrkning af pyntegrønt overhovedet påvirkes af fredningen. Kommissionen finder på baggrund heraf, at der kun bør betales erstatning for et pyntegrøntareal svarende til, hvad man skønner er ejendommens gennemsnitlige pyntegrøntareal, det vil sige 10%.

Angående erstatningskravet for forøget stormfaldsrisiko bemærkes, at det som ovenfor nævnt efter kommissionens opfattelse er realistisk at regne med en anvendelse af arealet, hvorefter en del af de gamle bøge skoves for at fremme selvsåningen ved, at der kommer lys til skovbunden, medens resten af bøgene bliver stående for yderligere at kaste frø. Der er efter kommissionens mening ikke grundlag for at antage, at de tilbageværende gamle bøge alle er væltede om 15 år. De vil tværtimod fortsat være til stede som en stabiliserende faktor, hvorfor der ikke er grundlag for at yde erstatning for tab ved et forventet stormfald.

For så vidt angår kravet om erstatning for mistet adgang til

udnyttelse af grusforekomster, bemærkes, at kommissionen efter besigtigelsen må antage, at grus af rimelig kvalitet og i tilstrækkelig mængde til ejendommens behov er til stede mange steder på ejendommen. Kommissionen finder derfor ikke grundlag for at tage denne del af erstatningspåstanden til følge.

Kommissionen anser det endelig ikke for sandsynliggjort, at fredningen af de omhandlede ialt 4,6 ha, henset til ejendommens størrelse i øvrigt, vil bevirke en nedgang i de indtægter, der vil kunne opnås ved udlejning af jagtretten. Denne post i erstatningskravet kan derfor heller ikke tages til følge.

Kommissionen beregner herefter erstatningen, der omfatter realiseringsværdi af den fredede bevoksning samt jordværdien ved dyrkning af rødgran og nordmannsgran, således:

12.000 kr. + $\frac{11.000 \times 9 + 40.000}{10}$ kr. = 25.900 kr. pr. ha
eller for 3,75 ha 97.125 kr., der afrundes til 100.000 kr.

Godtgørelse for sagsomkostninger for taksationskommissionen findes at kunne bestemmes til ialt 5.000 kr.

Herefter bestemmes:

Den Løndal Skovbrug I/S tilkommende erstatning for fredning af et areal i Løndal Nederskov fastsættes til 100.000 kr.

Beløbet forrentes som bestemt ved overfredningsnævnets afgørelse af 31. juli 1979.

I godtgørelse for sagsomkostninger for taksationskommissionen tillægges der Løndal Skovbrug I/S 5.000 kr.

J. Lunøe

Karl Nielsen

Karl E. Sørensen

OVERFREDNINGSNÆVNET>

Overfredningsnævnet har den 31. juli 1979 truffet følgende

a f g ø r e l s e

i sagen om fredning af et areal af Løndal Nederskov i Them kommune (sag nr. 2367778):

Fredningsnævnet for Århus amts vestlige fredningskreds afsagde den 30. januar 1978 kendelse om fredning af et ca. 0,35 ha stort areal omkring vældområdet Kirkekær Væld i Løndal Nederskov (Vesterskov), matr.nr. 1, Vinding Byskov, Vinding.

Danmarks Naturfredningsforening, der i februar 1977 begærede fredningssagen rejst, har påklaget kendelsen til overfredningsnævnet og påstået fredningen udvidet til i overensstemmelse med den oprindelige fredningspåstand også at omfatte et ca. 4,25 ha stort tilgrænsende areal med gammel selvsået bøgebevoksning med fredningsbestemmelser som foreslået over for fredningsnævnet.

Ejerne og det daværende fredningsplanudvalg for Århus amt har påstået kendelsen stadfæstet.

Miljøministeriet, skovstyrelsen, har ved Palsgård statsskovdistrikt foreslået forskellige ændringer af fredningsbestemmelserne, men har ikke ønsket at tage stilling til fredningens geografiske udstrækning.

Danmarks Naturfredningsforening har som for fredningsnævnet henvist til den videnskabelige og undervisningsmæssige betydning af en bevaring af hele det pågældende område. Om det område, hvormed fredningen påstås udvidet, har foreningen anført, at det fremtræder som en bøgebevokset skræntskov uden væsentlig underbevoksning, og at en del af bøgene er karakteristiske ved et stort stammeomfang og ved at være såkaldte krøblede bøge.

Ejerne har anført, at der mange steder i Danmark og også i Midtjylland er skovområder af tilsvarende karakter. En bevaring af sådanne områder er uøkonomisk og bør i givet fald finde sted i statsskove og ikke i privatejede skove. Iøvrigt vil den ønskede bevaring af bøgeskov på det omhandlede areal ikke være mulig, efter-

som de nuværende træer er under nedbrydning og vil gå til inden for 15-20 år, og da en foryngelse ved selvsåning eller nyplantning ikke vil kunne gennemføres med et tilfredsstillende resultat.

Palsgård statsskovdistrikt har udtalt, at det efter indvundne erfaringer fra et tilsvarende areal vil være muligt ved naturpleje at bibeholde områdets nuværende karakter og foretage foryngelse af løvtræsbeplantningen.

I besigtigelsen og sagens behandling iøvrigt har deltaget 6 medlemmer af overfredningsnævnet.

Overfredningsnævnet skal herefter udtale:

Et flertal på 4 medlemmer finder, at ikke blot vældområdet, om hvis fredning der er enighed mellem parterne, men også den ca. 4,25 ha store skræntskov af naturvidenskabelige og undervisningsmæssige grunde bør undergives fredning. Da fredningen gennemføres mod fuld erstatning, findes det ikke heroverfor at kunne tages i betragtning, om der også i statsskove måtte findes andre arealer med tilsvarende selvsået bøgebevoksning.

Af mindretallet har et medlem stemt for at stadfæste fredningsnævnets kendelse for så vidt angår fredningens geografiske udstrækning, medens det andet medlem har stemt for at ophæve kendelsen og dermed undlade fredning også af vældområdet.

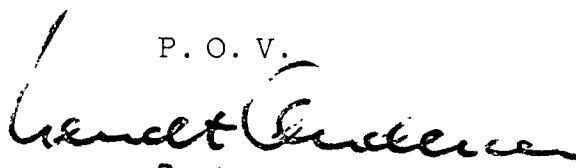
Det sidstnævnte medlem har ud fra en samfundsøkonomisk vurdering anset det for at være forkert at hindre en udvidet nåletræsproduktion. Dette medlem har allerede af den grund ikke kunnet medvirke til, at der ved fredning lægges løvtræsbinding på et privatejet skovareal, som ejerne ønsker at anvende til en forstmæssig forsvarlig drift, og hvor en løvtræsbinding yderligere må antages at ville medføre betydelige ulemper for skovens drift i det hele. Endvidere findes det betænkeligt - uanset statsskovdistriktets udtalelse - at forkaste de forstkyndige ejeres vurdering, hvorefter bøgetræerne på det omhandlede areal på grund af deres alder snart vil bryde sammen, og hvorefter en selvfornyelse ikke vil være mulig. Fredningsformålet vil derfor ikke kunne realiseres, og det er med fuld føje, at fredningsnævnet i overensstemmelse med fredningsplanudvalgets indstilling har undladt at følge Danmarks Naturfredningsforenings udvidede fredningsforslag. For så vidt angår kildevældet har dette medlem fundet, at det ikke er en så speciel sjældenhed, at der er grundlag for en fredning.

Med det udfald, sagen således har fået med hensyn til fredningens geografiske udstrækning, er det ved flertalsbeslutning (5 stemmer mod én) vedtaget at

foretage forskellige ændringer af fredningsbestemmelserne, der herefter bliver følgende:

- § 1. Området skal henligge i en sådan naturtilstand, at dets karakteristiske flora og fauna ikke ændres. En spredt løvtræsbevoksning skal søges opretholdt ved selvsåning, eventuelt suppleret med plantning af naturlige vækster. Området må iøvrigt tilplantes med træer eller buske. Fredningen skal ikke være til hinder for fældning af nåletræer, men fældning iøvrigt må kun foretages efter tilladelse fra statens tilsynsførende med private skove.
- § 2. Der må ikke opføres bygninger (herunder skure, boder og transformerstationer) eller opstilles master eller andre skæmmende indretninger, og området må ikke anvendes til camping. Midlertidig opstilling af skovarbejderskure, som er nødvendige for skovdriften, skal dog være tilladt.
- § 3. Der må ikke foretages terrænændringer ved afgravning eller opfyldning, herunder opstemninger, anlæg af andedamme m.v.
- § 4. Der må ikke foretages ændringer af vandstanden i området. Eksisterende afløb og kanaler, som kan ændre vandstanden i kildefeltet og kildebækken, må således ikke uddybes eller effektiviseres.
- § 5. Stoffer, som kan føre til forurening af området, må ikke anvendes inden for dette. Spildevand, drænvand o.lign. må ikke ledes til området.
- § 6. Henkastning af affald må ikke finde sted, og der må ikke henstilles ud-rangerede biler, maskiner o.lign.
- § 7. Statsskovdistriktet har ret til inden for området at foretage naturpleje efter forudgående drøftelse med ejeren i de enkelte tilfælde og i overensstemmelse med eventuelle generelle retningslinier fastsat af naturfredningsrådet.
- § 8. Statsskovdistriktet drager ved markering i form af pæle eller lignende omsorg for, at afgrænsningen af det fredede område varigt angives i marken.
- § 9. Der skal efter forudgående anmeldelse til ejerne være adgang til det fredede område i ethvert videnskabeligt eller undervisningsmæssigt øjemed.

P. O. V.

Bendt Andersen
overfredningsnævnets formand

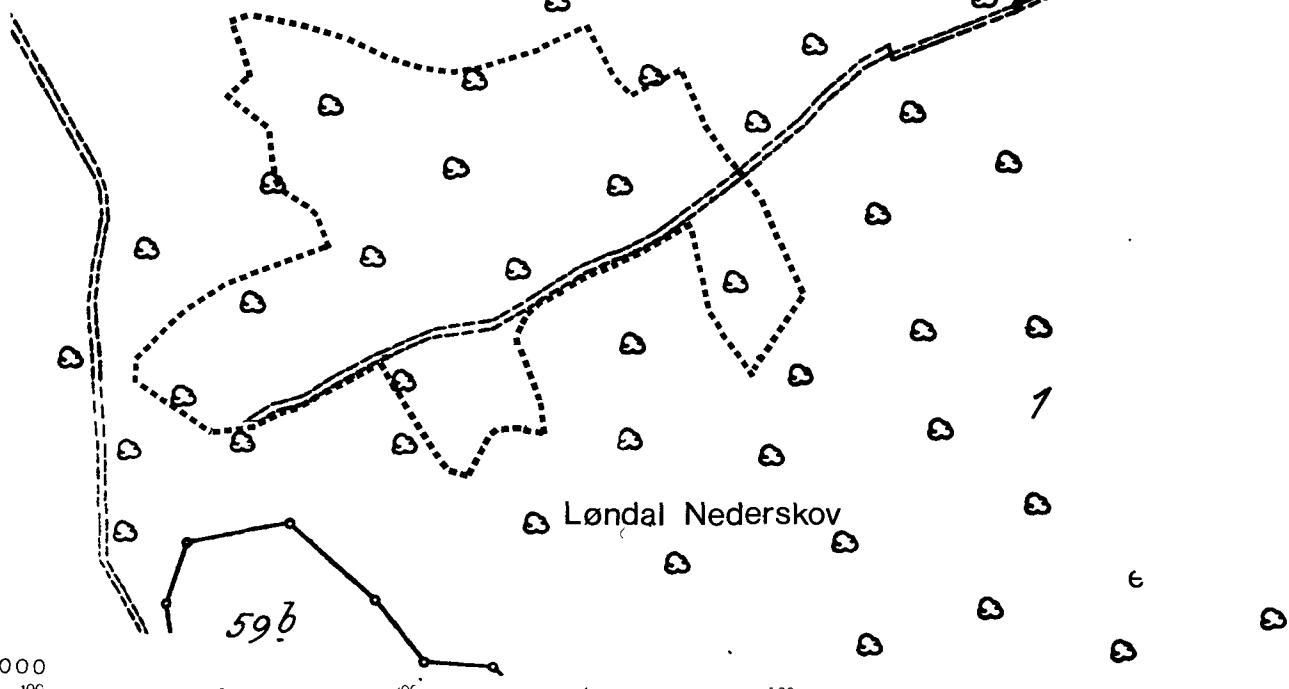
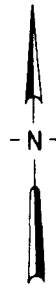
Kort i 1:4000

fremstillet efter
matrikelkortene af juli 1976

2f

Fredningskort
Kortbilag hørende til
OVERFREDNINGSNÆVNETS
afgørelse i sag nr.: 2367/78

Malestok 1:4000
0 50 100 10' 500m

Kirkekøer
Del af matr. nr.1
Vinding Bys Skov og Enge,
Vinding Sogn,
Them kommune,
Århus amtskommune

Signaturforklaring
..... fredningsgrænse

Grundkort udarbejdet i 1976
Sted: DNF
Rettelser, tilføjelser m. v.
af/dato Fredningsstyrelsen/Juni 1979

O. Holm Hansen

Landinspektør

UDARBEJDET AF FREDNINGSSTYRELSEN
TIL TJENSTLIG BRUG VED MILJOMINISTERIET
SÆRTRYK MED GEODÆTISK INSTITUTS TILLADELSE (A 400/76)

1974
D.N. 4-01
O.H.H. 76-102
A+S 1976 XI

4cm kort 1214 I SV

Overfredningsnævnet har den 31. juli 1979 truffet følgende

a f g ø r e l s e

om erstatning i anledning af fredningen af et areal af Løndal Nederskov i Them kommune (sag nr. 2367/78):

Fredningsnævnet for Århus amts vestlige fredningskreds afsagde den 30. januar 1978 en kendelse om fredning af et ca. 3.500 m² stort areal omkring vældområdet Kirkekær Væld i Løndal Nederskov (Vesterskov), matr.nr. 1, Vinding Bys skov, Vinding, tilhørende Løndal Skovbrug I/S ved landsretssagfører Palle Bruun og forstkandidat Peter Bruun. Ejerne havde givet afkald på erstatning i anledning af fredningen.

Overfredningsnævnet har ved anden afgørelse af dags dato udvidet fredningens geografiske udstrækning til yderligere at omfatte et ca. 4,25 ha stort tilstødende areal med gammel selvsået bøgebevoksning.

Under sagens behandling for overfredningsnævnet har ejerne anført, at deres afkald på fredningerstatning er betinget af, at fredningen begrænses som bestemt af fredningsnævnet. I modsat fald må ejerne kræve erstatning også for fredningen af selve vældområdet. Ejerne har for overfredningsnævnet fremsat et erstatningskrav på 1 mill.kr., heraf 500.000 kr. for den ved fredningen afskårne mulighed for at udnytte kildevældet til fremstilling af mineralvand.

Ved 16. almindelige vurdering er hele ejendommen på ca. 927 ha, hvoraf ca 733 ha er skovbevokset, ansat til grundværdien 2 mill.kr.

Overfredningsnævnet skal udtale:

Erstatningen for det tab, som fredningen påfører ejerne, findes skøns- mæssigt at kunne fastsættes til 85.000 kr. Der er herved taget hensyn til de real- istiske muligheder for en økonomisk bedre udnyttelse af arealet, som afskæres ved

fredningen, og til de ulemper for skovdriften, som opretholdelsen af spredt løvtræsbevoksning på arealet må antages at ville medføre.

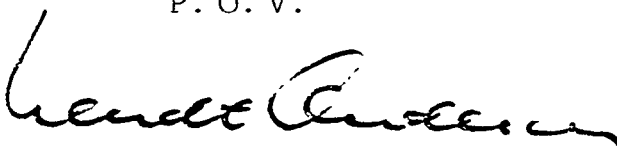
I sagens behandling har deltaget 6 medlemmer af overfredningsnævnet. Afgørelsen er truffet med 4 stemmer mod 2. Af mindretallet har det ene medlem stemt for at fastsætte erstatningen til 100.000 kr., medens det andet medlem har anset løvtræsbindingen for at medføre så store ulemper for skovdriften i det hele, at erstatningen burde være væsentligt mere end 100.000 kr.

Erstatningen forrentes efter naturfredningslovens § 19, stk. 4, med 10 % p.a. fra den 30. januar 1978 (datoen for fredningsnævnets kendelse) til den 31. december 1978 og derefter med en årlig rente, der er 1 % højere end Danmarks Nationalbanks til enhver tid fastsatte diskonto.

Erstatningen med renter udredes efter naturfredningslovens § 24, stk. 1, af staten med 75 % og af Århus amtsråd med 25 %.

Overfredningsnævnets ovenstående afgørelse af erstatningsspørgsmålet kan påklages til taksationskommissionen vedrørende naturfredning (adresse Amaliegade 13, 1256 København K) af ejerne, miljøministeren og Århus amtsråd. Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt de pågældende.

P. O. V.

Bendt Andersen
overfredningsnævnets formand

FREDNINGSNÆVNET>

30/1-1978

År 1978 den 30. januar afsagdes af Fredningsnævnet
for Århus amts vestlige fredningskreds i

Sag 17/1977

Fredning af et areal på ca. 3.500
m² af Løndal Vesterskov, matr.nr.
1 Vinding bys skov og enge,

sålydende

K E N D E L S E:

I skrivelse af 9. februar 1977 har Danmarks Naturfredningsforening nedlagt påstand om fredning af et areal på ca. 4,6 ha af Løndal Vesterskov. Arealet, der omfatter et vældområde, udgør en del af matr.nr. 1. Vinding bys skov og enge, Vinding sogn i Them kommune. I naturfredningsforeningens skrivelse hedder det bl.a.:

"Det omhandlede område er beliggende i tilslutning til tunneldalen Salten ådal og fremtræder som en skræntskov, bevokset med bøge. En del af disse bøge er karakteristiske ved deres store stammeomfang samt ved at være såkaldte krøblede bøge. I Løndal Nederskov er forekomsten af højstammet bøg ved at være sjælden, idet størsteparten af den gamle løvskovsbevoksning er erstattet af nåletræsbevoksning.

Ud fra ønsket om at opretholde et så varieret skovbillede som muligt er det af vigtighed, at denne enklave af bøgebevoksning fortsat får lov til at eksistere. Bøgebevoksningen er iøvrigt karakteristisk ved ikke at rumme underbevoksning af betydning, dog forekommer Kristtorn.

I skrænten findes der et vældområde, hvortil der knytter sig overordentlig stor interesse. Vandet kommer dels frem i en meget stor vandflade langs skræntens fod, dels pibler vandet diffust frem og danner et mere sumpet vældområde. Dette er tilholdssted for

en række plantearter, jfr. vedlagte bil.2. Desuden forekommer en lang række ferskvandsorganismer, som specielt er tilknyttet kilder, det drejer sig bl.a. om visse slægter af vårfluer samt flere slørvingearter.

Ud fra et flora- og faunamæssigt synspunkt er kilderne ligeledes interessante på grund af forekomsten af områder, hvor der er udfældet okker, dels områder som er okkerfrie. Dette betinger en variation i kvantitativ og kvalitativ forekomst af planter og dyr".

I skrivelsen henvises til en udtalelse fra Københavns Universitet, hvori det bl.a. hedder:

"Meget store okkerforekomster præger størsteparten af kildefeltet og kildebækken, men da kildevandet øjensynligt kommer fra forskellige lag, findes der også områder uden okker.

De okkerfrie områder er karakteriserede af en rig kildefauna med bl.a. vårfluerne *Beraea* og *Crunoecia* og dipternerne *Limnophila*, *Dicranota*, *Pedicia*, *Liogma* og *Hemerodromia* samt flere plecopterer.

Okkerområdernes fauna er meget sparsom, hvilket til dels skyldes selve okkerudfældningen, dels meget dårlige iltforhold. Kildebækkens fauna er særdeles fattig med meget få arter og individer.

På grund af den rige fauna i de okkerfrie områder og på grund af forekomsten af okkerområder-okkerfrie områder inden for samme kildefelt må området betegnes som fredningsværdigt dels af videnskabelige grunde, dels af undervisningsmæssige grunde."

Naturfredningsrådet har i en skrivelse af 24. maj 1977 anbefalet, at området fredes. I skrivelsen hedder det bl.a.:

"... Rådet finder, at området der kombinerer et meget veludviklet - omend i tidens løb noget forstyrret - væld og de omtalte oprindelige skovtyper har en betydelig naturvidenskabelig værdi, og at det er fredningsværdigt efter naturfredningsloven.

En fredning af et så lille skovområde af speciel karakter, beliggende i et meget stort skovareal i mere eller mindre intensiv drift, vil frembyde særlige problemer med hensyn til drift og pleje. Rådet finder dog at der i fredningspåstanden er tilstrækkelige muligheder for dette, og deltager gerne i nærmere drøftelser om fremtidig pleje."

Sagen har endvidere været forelagt fredningsplanudvalget for Århus amt, der i en skrivelse af 20. april 1977 har meddelt, at udvalget ikke kan anbefale fredningen på det foreliggende grundlag.

Ejerne af Løndal, landsretssagfører Palle Bruun og skov-ejer Peter Bruun, har protesteret mod fredningen. De har herved navnlig anført, at det omhandlede væld ikke er nogen specielt fredningsværdig sjældenhed, idet der findes mange tilsvarende vældområder i Midtjylland, at bøgeskoven er under nedbrydning og næppe vil bestå længere end 15-20 år endnu, samt at en fredning vil medføre betydelige ulemper for driften af hele Løndal Vesterskov. For det tilfælde, at fredningen gennemføres efter naturfredningsforeningens påstand, har ejerne påstået sig tilkendt en erstatning på ikke under 1 mill. kr.

Under sagens behandling har ejerne nedlagt en subsidiær påstand om, at der alene foretages fredning af selve vældområdet, et areal på ca. 3500 m². De har erklæret sig indforstået med, at dette område fredes uden erstatning på betingelse af, at der op-sættes hegn om arealet, at såvel etablering som vedligeholdelse af hegnet sker uden udgift for ejerne, at al naturpleje i området ud-føres af Løndal skovdistrikt efter fredningsmyndighedernes bestem-melse og for disses regning, at der åbnes adgang til arealet i et-hvert videnskabeligt eller undervisningsmæssigt øjemed, men at be-søg forinden anmeldes til skovdistriktet.

Nævnet finder, at området omkring vældet - der betegnes som "Kirkekær væld" - er klart fredningsværdigt. Derimod findes en

fredning af den tilgrænsende bøgeskov, ikke mindst i betragtning af dennes begrænsede areal, at ville være af tvivlsom værdi. Da det endvidere ikke kan udelukkes, at en fredning af bøgeskoven ville påføre ejerne betydelige ulemper, vil fredningen alene være at gennemføre i overensstemmelse med ejernes subsidiære påstand.

Med hensyn til afgrænsningen af fredningsområdet henvises til det vedhæftede kortbilag. For dette område gælder følgende bestemmelser:

1. Området skal henligge i en sådan naturtilstand, at dets karakteristiske flora og fauna ikke ændres.
2. Der må ikke i området opføres bygninger eller opstilles skure, master, boder, transformatorstationer eller andre skæmmende indretninger.
3. Der må ikke foretages terrænændringer ved afgravning eller opfyldning, herunder opstemninger, anlæg af anedamme m.v.
4. Området må ikke underkastes vandstandsændringer. Eksisterende afløb og kanaler, som kan ændre vandstanden i kildefeltet og kildebækken, må ikke uddybes eller effektiviseres.
5. Stoffer, som kan føre til forurening af området, må ikke anvendes indenfor dette. Spildevand, drænvand og lignende må ikke ledes til området.
6. Henkastning af affald må ikke finde sted, og udrangerede biler, maskiner o.l. må ikke henstilles i området.
7. Området må ikke tilplantes med træer eller buske. En spredt løvtræsbevoksning skal søges opretholdt ved selvsåning.
8. Der kan inden for området foretages naturpleje efter de påtaleberettigedes bestemmelse. Arbejdet udføres af Løndal skovdistrikt for fredningsplanudvalgets regning.
9. Langs områdets grænser opsættes et 1 - 1,20 meter højt vildthejn, der forsynes med en låge og en stente. Opsætning og vedligeholdelse af hegnet udføres af Løndal skovdistrikt for

fredningsplanudvalgets regning.

10. Der er adgang til området i ethvert videnskabeligt eller undervisningsmæssigt øjemed. Besøg skal forud anmeldes til Løndal skovdistrikt.

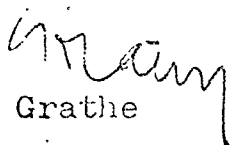
11. Påtaleret med hensyn til de foranstående bestemmelser tilkommer fredningsnævnet for Århus amts vestlige fredningskreds, fredningsplanudvalget for Århus amt, Naturfredningsrådet og Danmarks Naturfredningsforening.

Herefter bestemmes:

Det på det vedhæftede kort viste areal omkring "Kirkeker væld", der udgør en del af matr.nr. 1 Vinding bys skov og enge, fredes som ovenfor bestemt.

Kendelsen vil være at tinglyse på det nævnte matr.nr.

H. Birk

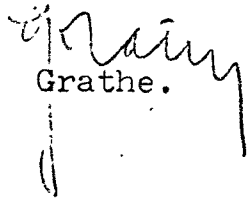

Grathe

Aage Brønd.

rv/

Udskriftens rigtighed bekræftes.

Fredningsnævnet for Århus amts
vestlige fredningskreds den 30.
januar 1978.

Grathe.

Justitsministeriets personteknisk afdeling, T.1-kort.

.....

Jørgen Bang

Navn:

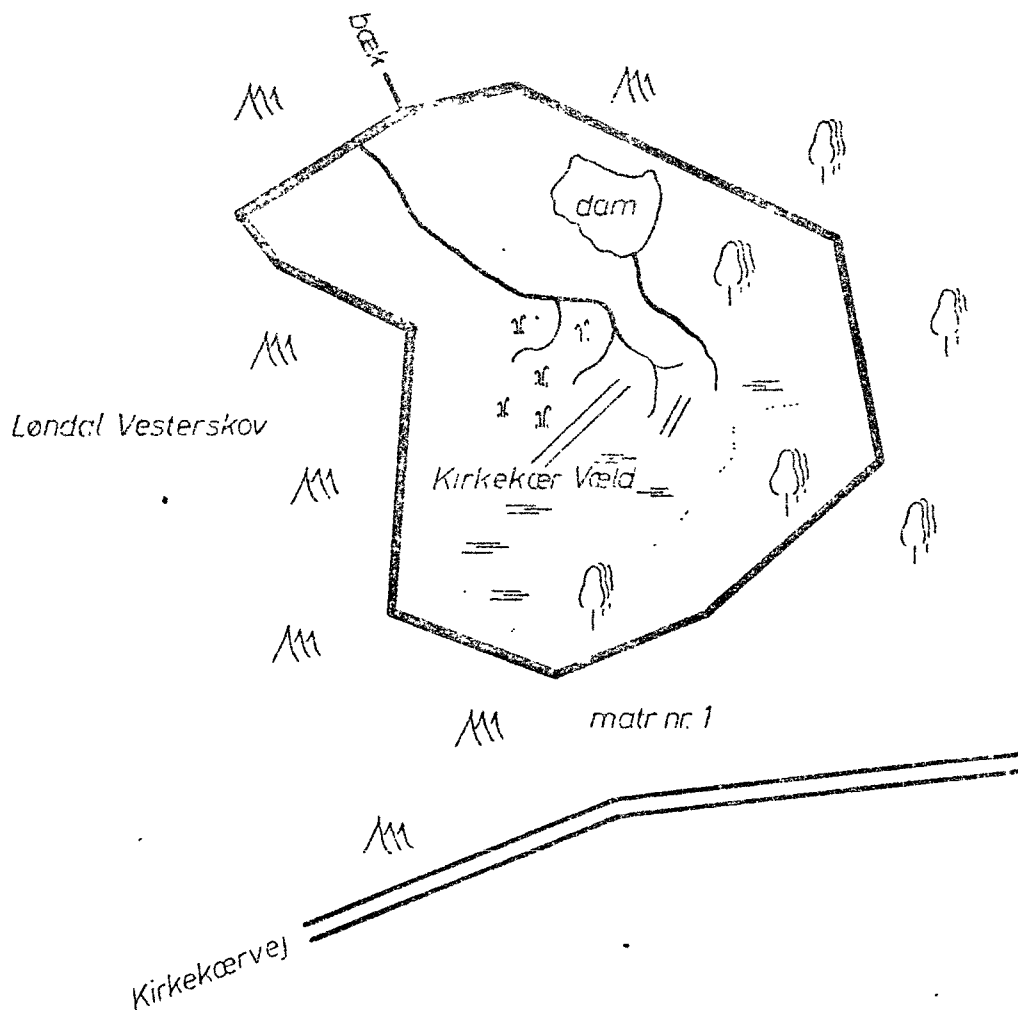
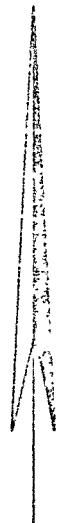
Vinding sogn
1977

eng

del af Vinding bys skov og
mtr. attesteres herved. Århus C i december

beskrivings-
formular

-2 fl.

Rids i 1: 1000 vedr. del af .

MATR. NR. 1
Vinding bys skov og enge, Vinding sogn

Udarbejdet i anledning af tinglysning af deklaration om fredning af vældområdet i Løndal Vesterskov Herpå fremhævet med grønt.

FREDNINGSPLANUDVALGET FOR ÅRHUS AMT